

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Yttrande över Direktivet om ett ökat aktieägarengagemang. Förslag till genomförande i svensk rätt Ds 2018 nr 15

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO är positiv till en ökad genomlysning av institutionella investerare och kapitalförvaltare.
- LO tillstyrker de nya bestämmelserna om redovisning av principer för aktieengagemang.
- LO menar att Finansinspektionen ska ha ett ansvar att bedöma motiven för att i förekommande fall inte redovisa dessa principer och/eller hur de tillämpats.
- LO tillstyrker de nya bestämmelserna om redovisning av ersättningar till ledande befattningshavare men avstyrker möjlighet till undantag från dessa riktlinjer.
- LO tillstyrker förslaget om utformningen av en ersättningsrapport men menar att det bör förtydligas vilka anställda som ska omfattas i en jämförelse av ersättningar.

Inledning

Ändringsdirektivets övergripande mål är att öka aktieägarnas långsiktiga engagemang i bolagen och innefattar flera delar. LO väljer att i detta yttrande ge synpunkter på två delar av Ds 2018:15 ”Direktivet om ett ökat aktieägarengagemang, Förslag till genomförande i svensk rätt”. Synpunkter lämnas på kapitel 6 ”Genomlysning av institutionella investerare och kapitalförvaltare” samt kapitel 8 ”Aktieägares inflytande över ersättningar”.

Genomlysning av institutionella investerare och kapitalförvaltare

LO har länge framhållit vikten av att kapitalförvaltare och större institutionella investerare tar ansvar för hur bolagen i portföljen hanterar sociala frågor (som arbetstagarnas rättigheter) samt miljö- och bolagsstyrningsfrågor. LO anser att detta tydligt ska redovisas, tillsammans med en strategi för hur en sådan policy implementeras och följs upp, samt vilka konsekvenser det får för portföljen.

LO är därför mycket positiv till de nya bestämmelserna om att institutionella investerare och kapitalförvaltare ska anta principer för aktieägarengagemang. Detta innebär att alla institutionella investerare blir skyldiga att anta en ägarpolicy som omfattar investerarens eller förvaltarens syn på strategi, finansiella och icke-finansiella resultat och risker, kapitalstruktur, social och miljömässig påverkan och bolagsstyrning.

Om investeraren eller kapitalförvaltaren inte antar eller redovisar dessa principer är de skyldiga att lämna en tydlig och motiverad förklaring till varför så inte skett. LO menar att detta kan vara acceptabelt i undantagsfall men om det sker vid upprepade tillfällen bör Finansinspektionen kunna kräva en särskild redogörelse och göra en egen bedömning om huruvida motiven är giltiga.

Vidare ska investeraren eller kapitalförvaltaren lämna en redogörelse för hur principerna har tillämpats. Även här finns en möjlighet att avstå om motiven redovisas men LO anser på samma sätt som ovan att om det sker förlöpande så bör Finansinspektionen göra en särskild bedömning om huruvida skälen är giltiga.

LO ställer sig även positiv till den föreslagna skyldigheten för institutionella investerare att offentligt redovisa överenskommelser som träffats med kapitalförvaltare och på vilket vis denna främjar en investeringsstrategi, samt hur detta utvärderas. Slutligen ska även kapitalförvaltaren åläggas att lämna en årlig redogörelse för hur dennes investeringsstrategi överensstämmer med och bidrar till den institutionella investerarens principer och tillgångar på medellång sikt. LO menar dock att huruvida årsberättelsen räcker för detta ändamål beror av om den innehåller en fullödlig beskrivning av hur kapitalförvaltaren hanterar ESG-frågor (environmental, social and corporate) och hur dessa samverkar med investerarens principer för dessa.

Aktieägares inflytande över ersättningar

Riktlinjer

LO är positiv till förslaget om framläggande och omröstning på bolagsstämman om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare i publikt noterade aktiebolag. Speciellt glädjande är det att riktlinjerna innefattar krav att det ska lämnas en förklaring till hur lönen och villkoren för bolagets anställda har beaktats när riktlinjerna för ersättning till ledande befattningshavare fastställdes.

Ändringsdirektivet ger en rätt för medlemsstaterna att införa en möjlighet till undantag från riktlinjerna genom att medlemsstaterna får tillåta bolagen

att under exceptionella omständigheter frångå dessa. I promemorian föreslås Sverige också införa denna möjlighet till undantag. Anledningen som anges är att detta kan fylla en viktig funktion när ett bolag snabbt behöver fatta ett beslut angående ersättning, till exempel vid en rekrytering. LO anser inte att detta undantag kommer att främja en sund ersättningskultur och innebär i praktiken att den, av aktieägarna på stämman, beslutade ersättningspolicyn blir tandlös. LO avstyrker därför förslaget att införa en möjlighet till undantag från riktlinjerna. I övriga delar tillstyrker LO förslagen om riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare.

Ersättningsrapport

Enligt ändringsdirektivet ska medlemsstaterna också se till att bolagen utarbetar en ersättningsrapport. LO är positiva till detta förslag som ökar transparensen och uppmuntrar engagemang i ersättningsfrågan, från såväl aktieägare som från andra intressenter så som anställda. Flera delar av förslaget är mycket bra, bland annat att såväl den totala ersättningen som de olika delkomponenterna ska redovisas, att rapporten ska innehålla en förklaring av hur ersättningen följer riktlinjerna, och att rapporten ska offentliggöras på bolagets hemsida.

LO anser också att det är positivt att ersättningsrapporten ska innehålla den årliga förändringen av ersättningen under de fem senaste räkenskapsåren och att detta ska presenteras tillsammans med utvecklingen av den genomsnittliga ersättningen för bolagets andra anställda. I promemorian påpekas det dock att det inte framgår i ändringsdirektivet vilka andra anställda som jämförelsen ska göras med, exempelvis om jämförelsen ska omfatta anställda i utlandet.

Förslaget i promemorian är att bolagen får avgöra från fall till fall vad som är en relevant jämförelse. LO är kritisk till detta förslag eftersom det öppnar för godtyckligt valda jämförelsegrupper. Dessutom försvårar det jämförelser mellan bolag och komplicerar läsandet av ersättningsrapporterna, vars syfte det är att på ett lättillgängligt sätt ge möjlighet för aktieägare såväl som andra intressenter att få en heltäckande och tillförlitlig bild av ledande befattningshavares ersättning. LO anser därför att det behövs en tydligare specificering av vad som menas med ”bolagets andra anställda”.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Åsa-Pia Järliden Bergström
Handläggare